

Grozījumi Ministru kabineta 2012. gada 13. marta noteikumos Nr. 172 "Noteikumi par uztura normām izglītības iestāžu izglītojamiem, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientiem un ārstniecības iestāžu pacientiem"

Izdoti saskaņā ar Pārtikas aprītes uzraudzības likuma 19. panta 3.¹ daļu

1. Izdarīt Ministru kabineta 2012. gada 13. marta noteikumos Nr. 172 "Noteikumi par uztura normām izglītības iestāžu izglītojamiem, sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientiem un ārstniecības iestāžu pacientiem" (Latvijas Vēstnesis, 2012, 43. nr.; 2013, 246. nr.) šādus grozījumus:

1.1. papildināt noteikumus ar 2.¹ punktu šādā redakcijā:

"2.¹ Izglītības iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības, pamatzglītības, vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības programmas, ārstniecības iestādēs, ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūcijās nodrošina pasniegšanas dienā svaigi pagatavotu ēdienu no dabīgiem pārtikas produktiem. Šo noteikumu izpratnē dabīgi pārtikas produkti ir neapstrādāti pārtikas produkti (piemēram, gaļa, zivis, olas, graudaugi, augļi, dārzeņi, kartupeļi), kas nav ģenētiski modificēti, nesatur ģenētiski modificētus organismus un nesastāv no tiem. Papildus ēdienkartē iekļauj apstrādātus un pārstrādātus pārtikas produktus (piemēram, maizi, jogurtu, sieru, gaļas produktus), kas nesatur ģenētiski modificētus organismus, nesastāv no tiem un nav no tiem ražoti, kā arī nesatur aromatizētājus un pārtikas piedevas - krāsvielas, garšas pastiprinātājus, konservantus un saldinātājus.";

1.2. papildināt noteikumus ar 4.¹ punktu šādā redakcijā:

"4.¹ Vispārējās pamatzglītības, vispārējās vidējās izglītības un profesionālās izglītības iestādēs un to teritorijā papildus kompleksajai pusdienai un izvēles ēdienkartei drīkst izplatīt šādus pārtikas produktus:

4.¹ 1. svaigus augļus, ogas un dārzeņus;

4.¹ 2. žāvētus augļus, ogas, dārzeņus un sukādes bez pārtikas piedevām - krāsvielām, saldinātājiem un konservantiem;

4.¹ 3. negraudētus riekstus un sēklas bez pievienotā cukura, sāls un pārtikas piedevām - krāsvielām, saldinātājiem un konservantiem;

4.¹ 4. pienu un raudzētus piena produktus (piemēram, acidofilais piens, paniņas, rjaženka, kefīrs un jogurts), kuros tauku saturs nepārsniedz 2,5 %, un biezpienu, kurā tauku saturs nepārsniedz 5 %;

4.¹ 5. saliktus piena produktus, kuros kopējais tauku saturs nepārsniedz 2,5 %, un saliktus piena produktus, kuru sastāvā ir biezpiens un kopējais tauku saturs nepārsniedz 5 %. Šādi produkti satur ne vairāk kā 5 g pievienotā cukura uz 100 g vai 100 ml produkta un ne vairāk kā 1 g sāls uz 100 g vai 100 ml produkta, bez aromatizētājiem (izņemot dabīgos aromatizētājus) un pārtikas piedevām - krāsvielām, garšas pastiprinātājiem, konservantiem un saldinātājiem;

4.¹ 6. sieru, kurā tauku saturs sausnā nepārsniedz 45 %;

4.¹ 7. dzērienus:

4.¹ 7.1. dzeramo ūdeni, avota ūdeni un dabīgos minerālūdeņus, kuros minerālsāļu saturs sausajā atlikumā nepārsniedz 1500 mg/l;

4.¹ 7.2. augļu sulas, kā arī dārzeņu sulas bez pārtikas piedevām, pievienotā cukura un sāls;

4.¹ 7.3. augļu nektārus, kuros kopējais ogļhidrātu daudzums nepārsniedz 15 g uz 100 ml produkta, bez glikozes, glikozes-fruktozes un fruktozes-glikozes sīrupa un bez pārtikas piedevām - saldinātājiem;

4.¹ 7.4. kas pagatavoti, izmantojot zaļo, melno un augu tēju, izņemot šķīstošo tēju;

4.¹ 7.5. kas pagatavoti, izmantojot maltu, grauzdētu kafiju vai sausu vai pastas veida cigoriņu ekstraktu;

4.¹ 7.6. kas pagatavoti, izmantojot kakao pulveri ar samazinātu tauku saturu, kur kakao sviesta saturs sausnā ir mazāks par 20 %, bez pārtikas piedevām - saldinātājiem;

4.¹ 8. šokolādi, kas satur ne mazāk kā 43 % kopējās kakao sausnas, un kopējā kakao sausnā ir ne mazāk kā 26 % kakao sviesta;

4.¹ 9. sausmaizītes (galetes), sausīņus un barankas, kurās nav daļēji hydrogenētu augu tauku un pārtikas piedevu un kurās ir ne vairāk kā 5 g cukura uz 100 gramu produkta.";

1.3. papildināt 1. pielikuma 5.3. apakšpunktu aiz vārdiem "liesa gaļa" ar vārdiem "(liemeņa muskuļu daļas)";

1.4. izteikt 1. pielikuma 8. punkta pirmo teikumu šādā redakcijā:

"8. Šā pielikuma 5. un 6. punktā minēto pārtikas produktu iepirkumā izvēlas dabīgus pārtikas produktus, kas nav ģenētiski modificēti, nesatur ģenētiski modificētus organismus, nesastāv no tiem un nav no tiem ražoti, kā arī nesatur pārtikas piedevas - krāsvielas, garšas pastiprinātājus, konservantus un saldinātājus.";

1.5. izteikt 1. pielikuma 9. un 10. punktu šādā redakcijā:

"9. Izglītojamo uzturā neiekļauj:

9.1. fritētus (frī) kartupeļus, kartupeļu kroketes un citus eļļā vārītus un analogus pārtikas produktus;

9.2. mehāniski atdalītu gaļu;

- 9.3. apstrādātus zvejniecības produktus;
- 9.4. produktus, kuru ražošanā izmantots piens un kāda piena sastāvdaļa aizvietota ar citu sastāvdaļu;
- 9.5. majonēzi piedevu veidā, pasniedzot ēdienu (ēdienu pagatavošanā ir atļauts izmantot majonēzi, kas satur mazāk par 1 g sāls uz 100 g produkta, nesatur aromatizētājus un pārtikas piedevas- konservantus un krāsvielas);
- 9.6. kečupu un tomātu mērci piedevu veidā, pasniedzot ēdienu (ēdienu pagatavošanā ir atļauts izmantot tomātu mērci un kečupu, kas satur mazāk par 1 g sāls uz 100 g produkta, ogļhidrātus - 15 g uz 100 g produkta, nesatur aromatizētājus un pārtikas piedevas - konservantus, krāsvielas un saldinātājus);
- 9.7. cukura konditorejas izstrādājumus, kuru sastāvā ir daļēji hidrogenēti augu tauki un pārtikas piedevas - saldinātāji, krāsvielas un konservanti;
- 9.8. miltu konditorejas izstrādājumus, kuru sastāvā ir daļēji hidrogenēti augu tauki un pārtikas piedevas - saldinātāji, krāsvielas un konservanti;
- 9.9. bezalkoholiskos dzērienus, kuriem pievienots kofeīns, aminoskābes, aromatizētāji un pārtikas piedevas - saldinātāji, krāsvielas un konservanti.
10. Gaļas produktus (piemēram, desas, cīsiņus, sardeles, gaļas konservus, žāvētus, kūpinātus un sālītus gaļas produktus) izglītojamo uzturā iekļauj, ja tie atbilst šādām prasībām:
  - 10.1. satur vismaz 70 % gaļas;
  - 10.2. nesatur pārtikas piedevas - garšas pastiprinātājus, krāsvielas un nitrītus;
  - 10.3. nesatur mehāniski atdalītu gaļu un izejvielas, kas ražotas no ģenētiski modificētiem organismiem;
  - 10.4. nesatur sojas pupas un to produktus;
  - 10.5. satur sāli mazāk par 1,25 g uz 100 g gaļas produkta.";
  - 1.6. papildināt 1. pielikuma 11. punktu aiz vārdiem "Šā pielikuma" ar skaitļiem un vārdiem "9.5., 9.6. apakšpunktā un";
  - 1.7. izteikt 1. pielikuma 12. punktu šādā redakcijā:

"12. Ēdiena gatavošanā nelieto margarīnu (izņemot margarīnu, kas nesatur daļēji hidrogenētus augu taukus), vairākkārt karsētas un pārarsētas taukvielas, produktus, kuru ražošanā izmantots piens un kāda piena sastāvdaļa aizvietota ar citu sastāvdaļu, buljona un zupu koncentrātus, garšvielu maisījumus, kas satur sāli, cukuru un pārtikas piedevas - garšas pastiprinātājus -, sausos ķīseļa koncentrātus, ātri pagatavojamās kartupeļu biežputras (pusfabrikātus), no ģenētiski modificētām izejvielām ražotu augu eļļu.";
  - 1.8. izteikt 1. pielikuma 14. un 15. punktu šādā redakcijā:

"14. Izglītības iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas līdz 12 stundām dienā, gatavajam ēdienam pievienotā sāls daudzums nepārsniedz 0,4 g uz 100 g produkta un kopējais sāls daudzums nepārsniedz 2 g dienā. Izglītības iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas 24 stundas dienā, gatavajam ēdienam pievienotā sāls daudzums nepārsniedz 0,4 g uz 100 g produkta un kopējais sāls daudzums nepārsniedz 3 g dienā.
  15. Izglītības iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas līdz 12 stundām dienā, ēdienam pievienotā cukura daudzums nepārsniedz 20 g dienā. Izglītības iestādēs, kas īsteno pirmsskolas izglītības programmas 24 stundas dienā, ēdienam pievienotā cukura daudzums nepārsniedz 25 g dienā.";
  - 1.9. papildināt 2. pielikuma 6.3. apakšpunktu aiz vārdiem "liesa gaļa" ar vārdiem "(liemeņa muskuļu daļas)";
  - 1.10. izteikt 2. pielikuma 9. punkta pirmo teikumu šādā redakcijā:

"9. Šā pielikuma 6., 7. un 8. punktā minēto pārtikas produktu iepirkumā izvēlas dabīgus pārtikas produktus, kas nav ģenētiski modificēti, nesatur ģenētiski modificētus organismus, nesastāv no tiem un nav no tiem ražoti, kā arī nesatur pārtikas piedevas - krāsvielas, garšas pastiprinātājus, konservantus un saldinātājus.";
  - 1.11. izteikt 2. pielikuma 10. un 11. punktu šādā redakcijā:

"10. Izglītojamo uzturā neiekļauj:
    - 10.1. fritētus (frī) kartupeļus, kartupeļu kroketes un citus eļļā vārītus un analogus pārtikas produktus;
    - 10.2. mehāniski atdalītu gaļu;
    - 10.3. apstrādātus zvejniecības produktus;
    - 10.4. produktus, kuru ražošanā izmantots piens un kāda piena sastāvdaļa aizvietota ar citu sastāvdaļu;
    - 10.5. majonēzi piedevu veidā, pasniedzot ēdienu (ēdienu pagatavošanā ir atļauts izmantot majonēzi, kas satur mazāk par 1 g sāls uz 100 g produkta, nesatur aromatizētājus un pārtikas piedevas - konservantus un krāsvielas);
    - 10.6. kečupu un tomātu mērci piedevu veidā, pasniedzot ēdienu (ēdienu pagatavošanā ir atļauts izmantot tomātu mērci un kečupu, kas satur mazāk par 1 g sāls uz 100 g produkta, ogļhidrātus - 15 g uz 100 g produkta, nesatur aromatizētājus un pārtikas piedevas - konservantus, krāsvielas un saldinātājus);
    - 10.7. cukura konditorejas izstrādājumus, kuru sastāvā ir daļēji hidrogenēti augu tauki un pārtikas piedevas - saldinātāji, krāsvielas un konservanti;
    - 10.8. miltu konditorejas izstrādājumus, kuru sastāvā ir daļēji hidrogenēti augu tauki un pārtikas piedevas - saldinātāji, krāsvielas un konservanti;
    - 10.9. bezalkoholiskos dzērienus, kuriem pievienots kofeīns, aminoskābes, aromatizētāji un pārtikas piedevas - saldinātāji, krāsvielas un konservanti.
  11. Gaļas produktus (piemēram, desas, cīsiņus, sardeles, gaļas konservus, žāvētus, kūpinātus un sālītus gaļas produktus) izglītojamo uzturā iekļauj, ja tie atbilst šādām prasībām:

- 11.1. satur vismaz 70 % gaļas;
- 11.2. nesatur pārtikas piedevas - garšas pastiprinātājus, krāsvielas un nitrītus;
- 11.3. nesatur mehāniski atdalītu gaļu un izejvielas, kas ražotas no ģenētiski modificētiem organismiem;
- 11.4. nesatur sojas pupas un to produktus;
- 11.5. satur sāli mazāk par 1,25 g uz 100 g gaļas produkta.";
- 1.12. papildināt 2. pielikuma 12. punktu aiz vārdiem "Šā pielikuma" ar skaitļiem un vārdiem "10.5., 10.6. apakšpunktā un";

1.13. izteikt 2. pielikuma 13. punktu šādā redakcijā:

"13. Ēdiena gatavošanā nelieto margarīnu (izņemot margarīnu, kas nesatur daļēji hydrogenētus augu taukus), vairākkārt karsētas un pārkarsētas taukvielas, produktus, kuru ražošanā izmantots piens un kāda piena sastāvdaļa aizvietota ar citu sastāvdaļu, buljona un zupu koncentrātus, garšvielu maisījumus, kas satur sāli, cukuru un pārtikas piedevas - garšas pastiprinātājus -, sausos ķīseļa koncentrātus, ātri pagatavojamas kartupeļu biežputras (pusfabrikātus), no ģenētiski modificētām izejvielām ražotu augu eļļu.";

1.14. papildināt 3. pielikuma 6.3. apakšpunktu aiz vārdiem "liesa gaļa" ar vārdiem "(liemeņa muskuļu daļas)";

1.15. izteikt 3. pielikuma 9. punkta pirmo teikumu šādā redakcijā:

"9. Šā pielikuma 6., 7. un 8. punktā minēto pārtikas produktu iepirkumā izvēlas dabīgus pārtikas produktus, kas nav ģenētiski modificēti, nesatur ģenētiski modificētus organismus, nesastāv no tiem un nav no tiem ražoti, kā arī nesatur pārtikas piedevas - krāsvielas, garšas pastiprinātājus, konservantus un saldinātājus.";

1.16. izteikt 3. pielikuma 10., 11. un 12. punktu šādā redakcijā:

"10. Ēdiena gatavošanā nelieto margarīnu (izņemot margarīnu, kas nesatur daļēji hydrogenētus augu taukus), vairākkārt karsētas un pārkarsētas taukvielas, produktus, kuru ražošanā izmantots piens un kāda piena sastāvdaļa aizvietota ar citu sastāvdaļu, buljona un zupu koncentrātus, garšvielu maisījumus, kas satur sāli, cukuru un pārtikas piedevas - garšas pastiprinātājus -, sausos ķīseļa koncentrātus, ātri pagatavojamas kartupeļu biežputras (pusfabrikātus), no ģenētiski modificētām izejvielām ražotu augu eļļu.

11. Ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientu un ārstniecības iestāžu pacientu līdz 18 gadu vecumam uzturā neiekļauj:

11.1. fritētus (frī) kartupeļus, kartupeļu kroketes un citus eļļā vārītus un analogus pārtikas produktus;

11.2. mehāniski atdalītu gaļu;

11.3. apstrādātus zvejniecības produktus;

11.4. produktus, kuru ražošanā izmantots piens un kāda piena sastāvdaļa aizvietota ar citu sastāvdaļu;

11.5. majonēzi piedevu veidā, pasniedzot ēdienu (ēdienu pagatavošanā ir atļauts izmantot majonēzi, kas satur mazāk par 1 g sāls uz 100 g produkta, nesatur aromatizētājus un pārtikas piedevas - konservantus un krāsvielas);

11.6. kečupu un tomātu mērci piedevu veidā, pasniedzot ēdienu (ēdienu pagatavošanā ir atļauts izmantot tomātu mērci un kečupu, kas satur mazāk par 1 g sāls uz 100 g produkta, ogļhidrātus - 15 g uz 100 g produkta, nesatur aromatizētājus un pārtikas piedevas - konservantus, krāsvielas un saldinātājus);

11.7. cukura konditorejas izstrādājumus, kuru sastāvā ir daļēji hydrogenēti augu tauki un pārtikas piedevas - saldinātāji, krāsvielas un konservanti;

11.8. miltu konditorejas izstrādājumus, kuru sastāvā ir daļēji hydrogenēti augu tauki un pārtikas piedevas - saldinātāji, krāsvielas un konservanti;

11.9. bezalkoholiskos dzērienus, kuriem pievienots kofeīns, aminoskābes, aromatizētāji un pārtikas piedevas - saldinātāji, krāsvielas un konservanti.

12. Gaļas produktus (piemēram, desas, cīsiņus, sardeles, gaļas konservus, žāvētus, kūpinātus un sālītus gaļas produktus) ilgstošas sociālās aprūpes un sociālās rehabilitācijas institūciju klientu un ārstniecības iestāžu pacientu līdz 18 gadu vecumam uzturā iekļauj, ja tie atbilst šādām prasībām:

12.1. satur vismaz 70 % gaļas;

12.2. nesatur pārtikas piedevas - garšas pastiprinātājus, krāsvielas un nitrītus;

12.3. nesatur mehāniski atdalītu gaļu un izejvielas, kas ražotas no ģenētiski modificētiem organismiem;

12.4. nesatur sojas pupas un to produktus;

12.5. satur sāli mazāk par 1,25 g uz 100 g gaļas produkta.";

1.17. papildināt 3. pielikuma 13. punktu aiz vārdiem "Šā pielikuma" ar skaitļiem un vārdiem "11.5., 11.6. apakšpunktā un";

1.18. izteikt 3. pielikuma 14. punktu šādā redakcijā:

"14. Ēdienam pievienotā sāls daudzums nepārsniedz 0,4 g uz 100 g produkta un kopējais sāls daudzums nepārsniedz 5 g dienā, bērniem līdz 6 gadu vecumam - 3 g dienā."

2. Noteikumi stājas spēkā 2016. gada 1. janvārī.

Ministru prezidente *Laimdota Straujuma*
Veselības ministrs *Guntis Belēvičs*